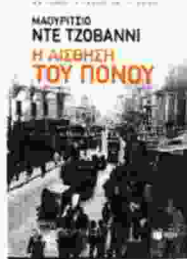


**ΜΑΟΥΡΙΤΣΙΟ
ΝΤΕ ΤΖΟΒΑΝΝΙ**
Η αίσθηση του
πόνου

Μετάφραση
Φωτεινή Ζερβού.
Εκδόσεις Πατάκη,
2017, σελ. 292, τιμή
13,30 ευρώ



Η Νάπολι, ο φασισμός και ο έρωτας

Ενα εξαιρετικό
ατμοσφαιρικό
μυθιστόρημα του
**Μαουρίτσιο
ντε Τζοβάνι** με
φόντο τη βαθμιαία
απώλεια της
ελευθερίας των
πολιτών

Μια καλογραμμένη αστυνομική ιστορία δεν είναι απαραίτητο να ειπωθεί με ένα μυθιστόρημα πεντακοσίων και οκτακοσίων σελίδων, δηλαδή εκείνα τα ογκώδη που χαρακτηρίζονται «τούβλα» και απωθούν πολλούς απαιτητικούς αναγνώστες. Ενα καλό βιβλίο μεσαίου μεγέθους αρκεί για να τους ικανοποιήσει. Αυτό ισχύει για το *Η αίσθηση του πόνου* του Ιταλού Μαουρίτσιο ντε Τζοβάνι (Νάπολι, 1958), ο οποίος εμφανίστηκε το 2005 με το διήγημα *I vivi e I morti* και κέρδισε ένα βραβείο για πρωτοεμφανιζόμενους συγγραφείς αστυνομικής λογοτεχνίας. Στη συνέχεια, ο Ντε Τζοβάνι έγραψε το παρόν μυθιστόρημα με κεντρικό ήρωα

τον αστυνόμο Λουίτζι Αλφρέντο Ριτσιάρντι, έναν παράξενο άνδρα, απόμακρο και εσωστρεφής, γόνου αριστοκρατικής οικογένειας που μπορεί να ζήσει χωρίς να εργάζεται χάρη στα εισοδήματα που κληρονόμησε. Η ιστορία αρχίζει με την εικόνα ενός νεκρού παιδιού σε ένα σταυροδρόμι και την εικόνα ενός μαχαιρωμένου αγρότη, θύματος της ζήλιας ενός άλλου αγρότη που σκότωσε γιατί τον απατούσε η γυναίκα του. Στην πραγματικότητα οι σκηνές είναι παλιές, απλώς ο αστυνόμος βλέπει φαντάσματα που δυσκολεύουν τη ζωή του καθώς οι νεκροί που συνάντησε κατά καιρούς τον έχουν στοιχειώσει, ενώ ο πόνος των ανθρώπων που έχουν απολέσει κάποιον δικό τους δεν τον αφήνει να συγχάσει.

Μοναχικός, χωρίς ερωτική σύντροφο δίπλα του, ζώντας σε ένα σπίτι με μια εβδομηντάχρονη, την νταντά Ρόζα, που τον φροντίζει από μικρό, ο Ριτσιάρντι έχει θέσει ως σκοπό της θλιμμένης και θλιβερής ζωής του την εξιχνίαση εγκλημάτων και το κλείσιμο του ενόχου στη φυλακή. Λες και κάθε

φορά το θύμα ήταν συγγενής του, σαν να τον γνώριζε προσωπικά. Κοντά του έχει τον αστυνόμο Μαϊόνε, έναν αφοσιωμένο φίλο, ο οποίος έχασε τον γιο του, επίσης αστυνομικό, που μαχαιρώθηκε στη διάρκεια μιας έρευνας. Ο Ριτσιάρντι βρήκε τον ένοχο της δολοφονίας και οι δύο άνδρες δέθηκαν διά βίου. Εδώ, στο *Η αίσθηση του πόνου*, ο ήρωας αναλαμβάνει να βρει τον δολοφόνο του διάσημου τενόρου Αρνάλντο Βέτσι που βρέθηκε νεκρός στο καμαρίνι του σε θέατρο της Νάπολι πριν από την παράσταση της όπερας *Παλιάτσοι* με ένα γυαλί καρφωμένο στον λαιμό του. Βασικοί μάρτυρες στην υπόθεση είναι ο γραμματέας του, η σύζυγός του, ένας ιερέας, ο διευθυντής της ορχήστρας, οι άλλοι τραγουδιστές και οι συντελεστές της παράστασης.

Βρισκόμαστε στον Μάρτιο του 1931, όταν την Ιταλία την κυβερνάει ο Μουσολίνι και το φασιστικό κόμμα και η Νάπολι είναι μια πόλη διαιρεμένη. Χαμηλά βρίσκεται η συνοικία των ευγενών και των αστών,

του πολιτισμού και της ευμάρειας. Ψηλά στο βουνό είναι οι λαϊκές γειτονιές με το δικό τους σύστημα νόμων και κανόνων. «Η χορτάτη πόλη και η πεινασμένη πόλη», διαβάζουμε, «η πόλη της γιορτής και η πόλη της απελπισίας». Οι κάτοικοι των δύο περιοχών έχουν συνειδητοποιήσει τις κοινωνικές ανισότητες που τους χωρίζουν και πράττουν αναλόγως: οι μεν σχεδιάζουν εγκλήματα, οι δε φοβούνται την επίθεση και «χτυπούν πιο δυνατά με το μαστίγιο». Η φασιστική κυβέρνηση φροντίζει να μη δημοσιοποιούνται τα εγκλήματα, ο Τύπος σιωπά, η πόλη πρέπει να φαίνεται καθαρή και οι πολίτες ασφαλείς. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, ο Ριτσιάρντι έχει καταλάβει πως το έγκλημα είναι το σκοτεινό πρόσωπο του συναισθήματος ενώ η πείρα του έχει δείξει πως η πείνα και ο έρωτας είναι η αιτία κάθε ατιμίας με κάθε μορφή: αλαζονεία, εξουσία, φθόνος, ζήλια. Μαθαίνει πως ο τενόρος ήταν κακός, εγωιστής, αντιπαθής, απεχθής (και λάτρης των γυναικών των άλλων), οπότε όλοι είχαν λόγο



Ο Αδόλφος Χίτλερ με τον Μπενίτο Μουσολίνι σε φωτογραφία του 1934

να τον σκοτώσουν, επομένως η ανακάλυψη της αλήθειας απαιτεί αρκετή δουλειά.

Δημιουργώντας μιαν εφιαλτική ατμόσφαιρα στη Νάπολι, ένα κλίμα νουάρ θα λέγαμε, παίζοντας με τη δύναμη του ανέμου που συρλιάζει και σαρώνει τους δρόμους, δείχνοντας τον ήρωά του να κρυώνει, να υποφέρει, να πονά για τις αδυναμίες των ανθρώπων, να παρακολουθεί από το παράθυρό του τη νεαρή κοπέλα στο διαμέρισμα της απέναντι πολυκατοικίας, ο Μαουρίτσιο ντε Τζιοβάνι έχει γράψει ένα εξαιρετικό ατμοσφαιρικό μυθιστόρημα με έρωτες και πάθη.

Οι αναφορές στον *Οθέλλο* του Σαίξπηρ, στη ζήλια, στην απιστία, στην εκδίκηση, στο μίσος, στον φόνο της Δυσδαίμονας και στη διαρκή σκέψη του θανάτου δεν είναι τυχαίες. Και όλα αυτά συμβαίνουν με φόντο το φασιστικό καθεστώς, την βαθμιαία απώλεια της ελευθερίας των πολιτών, τον φόβο για τους ανθρώπους με τα μαύρα πουκάμισα, τον ζόφο της καθημερινότητας.